

A tudomány fáklyavivői – magyarok Göttingában

Demeter Ágota-Dorottya, I. évf., BBTE Földrajz Kar

Témavezetők: **Nagy Egon** egyetemi adjunktus
BBTE Regionális Földrajz Tanszék
Máthé Márta középiskolai tanár
Bolyai Farkas Elméleti Líceum

A XVIII. század legfontosabb egyetemét, a göttingeni Georgia Augustát II. György angol király alapította meg 1737-ben. Göttingen (latinus magyar nevén Göttinga) hamarosan a német felsőoktatási intézetek élvonalába került, Közép-Európában az angol kultúra és tudományosság fellelőjévé lett: „Göttingát bizonyos szempontból az angol szellemi élet előretolt hídfőjének tekinthetjük.”-írja Borzsák István. Az egyetem tekintélyét és hírnevét a különleges szabadelvűség alapozta meg, amely egyaránt érvényesült az oktatói és tudományos munkában.

A hagyomány és a társadalmi korparancs (az értelmiség utánpótlása) élte az egyetemjárást, a peregrinatio academica gyakorlatát Erdélyben. A XVII. századtól a külföldi egyetemek felkeresése volt az európai szellemi és anyagi művelődési értékek átvételének az egyik legkézenfekvőbb módja. 1701-1849 között Göttingen az erdélyiek által leglátogatottabb egyetemek sorában a hatodik helyen állt.

Ezt az egyetemet mutatja be a dolgozat nagyon röviden, valamint a teljesség igénye nélkül néhány olyan egykori göttingeni diákot, akik nagy tudóssokká, híres személyiségekké váltak, s méltán megérdemlik az utókor csodálatát és tiszteletét: Bolyai Farkas Göttingában ismerkedett meg, és kötött életre szóló barátságot Carl Friedrich Gauss-szal, Gyarmathi Sámuel itt írta meg Affinitas című művét a nyelvhasználatról, Körösi Csoma Sándor a saját bevallása szerint „azon fáklyánál fogva, melyet Németországban gyűjtöttem volt meg, elindultam nemzet eredete keresésére”. A XIX-XX. Században Göttingen a természettudományok, a fizika, matematika és kémia fellelőjévé lett. Ebben az időszakban megfordult itt Kármán Tódor, Zsigmondy Richárd, Teller Ede, Neumann János és Wigner Jenő is.

A göttingeni Georgia Augusta méltán nevezhető a tudomány fellelőjének, ahol a tanulni vágyók mai napig megtalálják a lehetőséget ismereteik bővítésére. Göttingen ideális környezetet biztosított úgy a tanítóknak, mint a tanulóknak, s az ott művelt tudomány gyümölcse nem csak Európába, hanem az egész világba eljutott.

A göttingeni egyetem 4 fakultással, 800 diákkal és 30 tanárral indult. Ma már 14 fakultáson 32.000 diák tanul 2.500 tanár vezetésével. Most is tanulnak ott magyarok, akiket lehet, hogy 50-100 év múlva olyan nagy személyiségekként fog a világtörténelem számon tartani, mint azokat a tudóssokat, akikről ez a dolgozat szól.